

STANDARD UNECE FFV-54
za trženje in nadzor nad tržno kakovostjo
UŽITNIH GOBANOV

IZDAJA 2010

ZDRUŽENI NARODI
New York in Ženeva, 2010

OPOMBA

Delovna skupina za standarde kakovosti v kmetijstvu

Standardi tržne kakovosti, ki jih je pripravila Delovna skupina za standarde kakovosti v kmetijstvu pri Ekonomski komisiji Združenih narodov za Evropo (UNECE), pomagajo spodbujati mednarodno trgovino, pospeševati proizvodnjo visoke kakovosti, izboljševati donosnost in ščititi koristi potrošnikov. Standarde UNECE uporabljajo vlade, proizvajalci, trgovci, uvozniki in izvozniki ter druge mednarodne organizacije. Zajemajo širok obseg kmetijskih proizvodov, vključno s svežim sadjem in zelenjavo, suhimi in posušenimi proizvodi, semenskim krompirjem, mesom, rezanim cvetjem, jajci in jajčnimi izdelki.

Pri dejavnostih delovne skupine lahko enakopravno sodelujejo vse članice Združenih narodov. Prosimo, da za več informacij o standardih v kmetijstvu obiščete našo spletno stran <www.unece.org/trade/agr>.

Sedanji pregledani standard za užitne gobane temelji na dokumentu ECE/TRADE/C/WP.7/GE.1/2010/INF.41, ki ga je pregledala in sprejela delovna skupina na svoji 65. seji.

Uporabljene oznake in predstavitev gradiva v tej publikaciji ne izražajo kakršnega koli mnenja Sekretariata Združenih narodov o pravnem statusu katere koli države, ozemlja, mesta ali območja ali njegovih organov ali o razmejitvi njegovih meja. Navedba imen podjetij ali trgovskih proizvodov ne pomeni, da so jih Združeni narodi potrdili.

Vse gradivo se sme brezplačno navajati ali ponovno tiskati, vendar je treba navesti vir.

S kakršnimi koli opombami ali poizvedbami se, prosimo, obrnite na:

Agricultural Standards Unit
Trade and Timber Division
United Nations Economic Commission for Europe
Palais des Nations
CH-1211 Geneva 10, Switzerland
E-naslov: agristandards@unece.org

Standard FFV-54 UNECE za trženje in nadzor nad tržno kakovostjo užitnih gobanov

I. Opredelitev proizvoda

Ta standard se uporablja za plodišča (trosnjakov) užitnih gobanov sort *Boletus edulis* Bull., *Boletus pinophilus* Pil. in Dermek, *Boletus reticulatus* Schaeff. (sin. *Boletus aestivalis*) in *Boletus aereus* Bull., ki se potrošnikom dobavljajo sveži, ne pa za užitne gobane, namenjene za industrijsko predelavo.

II. Določbe o kakovosti

Namen tega standarda je opredeliti zahteve glede kakovosti za užitne gobane v fazi izvoznega nadzora po pripravi in pakiranju.

Če pa se uporablja v fazah po izvozu, smejo užitni gobani glede na zahteve standarda kazati:

- neznatno pomanjkanje svežosti in čvrstosti,
- užitni gobani, uvrščeni v razreda, ki nista razred "ekstra", pa neznatno kvarjenje zaradi njihovega razvoja in pokvarljivosti.

Lastnik/prodajalec proizvodov takih užitnih gobanov ne sme razstavljati ali jih ponuditi v prodajo ali dostaviti ali tržiti drugače kakor v skladu s tem standardom. Odgovoren je za spoštovanje te skladnosti.

A. Minimalne zahteve

Ob upoštevanju posebnih določb za vsak razred in dovoljenih odstopanj morajo biti užitni gobani v vseh razredih:

- nepoškodovani, bet se mora držati klobuka; dnišče beta, ki se ga drži zemlja, sme biti odrezano; užitni gobani, vzdolžno prerezani na pol, se štejejo za nepoškodovane,
- zdravi; izločeni so užitni gobani, ki zaradi gnitja ali kvarjenja niso primerni za uživanje,
- brez plesni,
- čisti, praktično brez vsake vidne tuje snovi, razen sledov zemlje na betu,
- lahko prepoznavni,
- čvrsti,
- praktično brez škodljivcev,
- praktično brez poškodb zaradi škodljivcev,
- brez temnozelenih ali črnih trosovnic,
- brez neobičajne zunanje vlage,
- brez kakršnega koli tujega vonja in/ali okusa.

Užitni gobani morajo biti ustrezno razviti in v takem stanju, da lahko:

- prenesejo prevoz in ravnanje z njimi,
- prispejo v namembni kraj v zadovoljivem stanju.

B. Razvrstitev

Užitni gobani se razvrščajo v tri razrede:

(i) Razred "ekstra"

Užitni gobani v tem razredu morajo biti odlične kakovosti. Biti morajo sortno značilni. Trosovnic mora biti bela.

Biti morajo brez pomanjkljivosti, razen zelo neznatnih površinskih pomanjkljivosti, če to ne vpliva na splošni videz užitnih gobanov, kakovost, sposobnost ohranjanja kakovosti in predstavitev v enoti pakiranja.

(ii) I. razred

Užitni gobani v tem razredu morajo biti dobre kakovosti. Biti morajo sortno značilni.

Dovoljene so lahko te nezkatne pomanjkljivosti, če to ne vpliva na splošni videz užitnih gobanov, kakovost, sposobnost ohranjanja kakovosti in predstavitev v enoti pakiranja:

- nezkatne poškodbe zaradi škodljivcev,
- nezkatne poškodbe,
- nezkatni sledovi ostankov zemlje,
- rahlo rumenkasta trosovnica.

(iii) II. razred

V ta razred se uvrščajo užitni gobani, ki ne izpolnjujejo zahtev za uvrstitev v višja razreda, izpolnjujejo pa zgoraj določene minimalne zahteve. Biti morajo sortno značilni.

Dovoljene so lahko te pomanjkljivosti, če užitni gobani ohranijo temeljne značilnosti glede kakovosti, sposobnosti ohranjanja kakovosti in predstavitev:

- poškodbe zaradi škodljivcev,
- poškodbe,
- sledovi ostankov zemlje,
- rjavkasta trosovnica.

Poškodovani deli in trosovnica so lahko odstranjeni, če užitni goban ohrani svoje temeljne značilnosti.

III. Določbe o velikosti

Velikost se določi z največjim premerom klobuka.

Izenačenost po velikosti ni obvezna. Razlika v velikosti užitnih gobanov v isti enoti pakiranja ne sme presežati 5 cm.

IV. Določbe o dovoljenih odstopanjih

Na vseh stopnjah trženja so v vsaki enoti pakiranja za užitne gobane, ki ne izpolnjujejo zahtev za navedeni razred, dovoljena odstopanja glede kakovosti in velikosti.

A. Dovoljena odstopanja glede kakovosti

(i) Razred "ekstra"

Dovoljeno je, da skupno odstopa po številu ali masi 5 % užitnih gobanov, ki ne izpolnjujejo zahtev za ta razred, izpolnjujejo pa zahteve za I. razred. Pri tem odstopanju je lahko skupno največ 0,5 % užitnih gobanov, ki izpolnjujejo zahteve glede kakovosti za II. razred.

(ii) I. razred

Dovoljeno je, da skupno odstopa po številu ali masi 10 % užitnih gobanov, ki ne izpolnjujejo zahtev za ta razred, izpolnjujejo pa zahteve za II. razred. Pri tem odstopanju je lahko skupno največ 1 % užitnih gobanov, ki ne izpolnjujejo niti zahtev glede kakovosti za II. razred niti minimalnih zahtev, ali nagnitih užitnih gobanov.

(iii) II. razred

Dovoljeno je, da skupno odstopa po številu ali masi 10 % užitnih gobanov, ki ne izpolnjujejo niti zahtev za ta razred niti minimalnih zahtev. Pri tem odstopanju je lahko skupno največ 2 % nagnitih užitnih gobanov.

Poleg navedenega je dovoljenih po številu ali masi 5 % užitnih gobanov, pri katerih se bet ne drži klobuka.

B. Dovoljena odstopanja glede velikosti

Za vse razrede (pri sortiranju po velikosti): dovoljeno je, da skupno odstopa po številu ali masi 10 % užitnih gobanov, ki ne izpolnjujejo zahtev glede velikosti.

V. Določbe o predstavitvi

A. Izenačenost

Vsebina vsake enote pakiranja mora biti izenačena in mora vsebovati samo užitne gobane istega porekla, sorte, kakovosti in velikosti (pri sortiranju po velikosti).

Vidni del vsebine enote pakiranja mora biti reprezentativen za celotno vsebino.

B. Embalaža

Užitni gobani morajo biti pakirani tako, da so ustrezno zaščiteni.

Notranji material enote pakiranja mora biti čist in take kakovosti, da preprečuje notranje ali zunanje poškodbe užitnih gobanov. Dovoljena je uporaba materiala, zlasti papirja ali žigov s trgovskimi oznakami, če se pri tiskanju ali etiketiranju uporablja nestrupeno črnilo ali lepilo.

Enote pakiranja ne smejo vsebovati nobene tuje snovi.

VI. Določbe o označevanju

Vsaka enota pakiranja¹ mora imeti na isti strani enote pakiranja natisnjene te čitljive in neizbrisljive oznake, ki so vidne od zunaj:

A. Identifikacija

Pakirnica in/ali odpravnik/pošiljatelj:

Ime in dejanski naslov (npr. ulica/mesto/regija/poštna številka in država, če se razlikuje od države porekla) ali kodna oznaka, ki jo je uradno priznal državni organ.²

B. Vrsta proizvoda

- "Užitni gobani", če vsebina ni vidna od zunaj.
- Ime sorte (neobvezno).

C. Poreklo proizvoda

- Država porekla³ in neobvezno območje pridelave ali nacionalno, regionalno ali lokalno krajevno ime.

D. Prodajne oznache

- Razred.
- Velikost (pri sortiranju po velikosti), izražena z najmanjšim in največjim premerom klobuka v centimetrih.

E. Uradni kontrolni znak (neobvezno)

Sprejeto leta 2007.

Zadnjič pregledano leta 2010.

---

¹ Te določbe o označevanju ne veljajo za prodajno embalažo, ponujeno v enotah pakiranja.

² Notranje zakonodaje številnih držav zahtevajo izrecno navedbo imena in naslova. Kadar pa je uporabljena kodna oznaka, je treba poleg nje navesti "pakirnica in/ali odpravnik (ali ustrezne okrajšave)", pred njo pa (črkovno) kodo države/ozemlja po ISO 3166, ki je priznala kodno oznako, če se razlikuje od države porekla.

³ Navesti je treba polno ali običajno uporabljeno ime.

Datum izdaje: 30. maj 2011

7